

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Zvláštní škola a Pomocná škola, Přerov

Malá Dlážka 4, 751 52 Přerov

Identifikátor: 600 027 023

Zřizovatel: Školský úřad Přerov, Bří Hovůrkových 17, 751 52 Přerov

Školský úřad Přerov, Bří Hovůrkových 17, 751 52 Přerov

Termín konání orientační inspekce: 6. - 10. března 2000

Čj.	132 112/00-005006
Signatura	om4zt206

ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ O ŠKOLE

Zvláštní škola a Pomocná škola, Přerov (dále jen škola) sdružuje: zvláštní školu, pomocnou školu a školní družinu. Škola má tři odloučená pracoviště. Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je zařazena Rozhodnutím MŠMT ČR čj. 34 844/98-21 ze dne 21. října 1999. Plánovaná kapacita školy stanovená ve výše uvedeném rozhodnutí je naplněna přibližně na 87%.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla hodnocena ve zvláštní škole, v předmětech český jazyk, matematika a pracovní vyučování.

Společná zjištění

Týdenní počet vyučovacích hodin sledovaných předmětů je upraven v 9. ročníku. V souladu s poznámkami k učebnímu plánu je z dotace pracovního vyučování posílen týdenní počet hodin předmětů matematika a český jazyk o jednu hodinu pro každý předmět. V ostatních ročnících je učební plán plněn bez úprav.

Výuku ve zvláštní škole zabezpečuje včetně vedení školy 28 pedagogických pracovníků. Kvalifikační požadavky ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, pro tento typ školy splňuje 75% učitelů. Od poslední inspekce, která byla v roce 1998, došlo z pohledu kvalifikovanosti učitelů školy ke zhoršení, dle sdělení ředitelky školy a informací z výroční zprávy je důvodem odchodu kvalifikovaných vyučujících velká psychická zátěž, časté výchovné problémy s žáky a mnohdy obtížná spolupráce s jejich zákonnými zástupci. Na uvolněná místa nastupují převážně učitelé důchodového věku.

Umístění školy celkem na čtyřech pracovištích je z hlediska optimálního zabezpečování jejich chodu nevhodné. Většina tříd v hlavní budově má omezené prostorové a hygienické podmínky, nejsou v nich vybudovány odpady a rozvody vody. Na odloučených pracovištích s třídami zvláštní školy chybí kabinety pro uložení pomůcek, školní tabule nejsou posuvné a jejich umístění neodpovídá vzrůstu žáků. Pozitivní je vybavení převážně většiny učeben školy novými, moderními lavicemi a židlemi i esteticky působící vnitřní prostředí převážně vyzdobené žákovskými pracemi.

Zabezpečení školy učebními pomůckami je dosud nepříznivě ovlivněno povodní, kterou byla škola postižena v roce 1997. Přes jejich značnou obnovu nejsou tyto k dispozici v potřebném množství (viz jednotlivé sledované předměty). Situaci komplikují tři odloučená pracoviště, vzniká potřeba zajišťovat pomůcky ve větším množství, při jejich nedostatku je vyučující musí přenášet. Učitelé se snaží tuto nepříznivou situaci řešit i vlastní tvorbou jednoduchých vizuálních pomůcek (přehledy, vývěsky).

Psychohygienické požadavky na výuku byly dodržovány z hlediska tempa výuky, přiměřenosti a náročnosti učiva vzhledem k věku žáků. Na nižším stupni bylo zjištěno tolerování vadného držení pera, nesprávné sezení žáků při psaní a používání nevhodných psacích potřeb.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na nižším stupni přirozená, učitelky usilovaly o rozvoj komunikativních schopností žáků, respektovaly jejich osobnost. Žáci většinou projevovali pozitivní vztah k výuce, jejich ojedinělé nežádoucí projevy byly vhodným pedagogickým přístupem tlumeny. Na středním a vyšším stupni se někdy objevovaly ze strany

vyučujících i projevy negativní motivace, byly zaznamenány nevhodné poznámky a komentáře k některým žákům, které nepřispívaly k posilování jejich sebevědomí a k vytváření kladného klimatu třídy.

Český jazyk

Tematické a časové plány jsou zpracovány velmi pečlivě. Členění učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami. Při plánování výuky nedochází mezi jednotlivými ročníky k obsahové duplicitě.

Vybavení učebnicemi je dostačující, pracovní sešity pro český jazyk žáci nedostávají, většina učitelů jim některé texty a cvičení kopíruje.

Výběr a množství učebních pomůcek je ve srovnání s ostatními zvláštními školami velmi nízký. Jejich zabezpečení není optimální především na nižším stupni, kde nejsou např. k dispozici nástěnné tabule psacího písma ani nástěnné obrazy pro vyvozování jednotlivých písmen. I přes doplnění inventáře v minulém školním roce je většina standardních učebních pomůcek poměrně zastaralá.

Školní knihovna, která je umístěna v hlavní budově, má dostatek titulů dětské literatury, obsahově však více vyhovuje vyšším ročníkům.

Nižší stupeň

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku žáků. Výběr, sled a množství informací byly přiměřené specifickým podmínkám jednotlivých tříd. Cílem hospitovaných hodin bylo upevnování znalostí mluvnického učiva a rozvoj čtenářských dovedností ve spojení s komunikační výchovou. Při volbě metod a forem práce učitelky uplatňovaly tvůrčí přístup. Vztah žáků k učivu byl kladně ovlivněn úvodním zařazováním písní a říkanek, řízeným opakovacím rozhovorem. Učivo bylo probíráno a procvičováno především ústní formou, společným doplňováním pravopisných jevů, zařazováním nejrůznějších her a soutěží.

Pozitivně je hodnoceno užití diferencovaného vyučování dle schopností žáků, netradiční analýza a syntéza slabik a slov formou didaktické hry, vhodné uplatnění mezipředmětových vztahů. Učitelky zařazovaly metodu práce s chybou, zadané úkoly s žáky individuálně i společně vyhodnocovaly. Manipulační schopnosti žáků byly rozvíjeny častým zařazováním práce s dvojrozměrnými názornými pomůckami.

Negativem jsou metodické chyby při výuce psaní, nedůsledné procvičování syntézy otevřených slabik a neefektivně využitý čas při práci u tabule. Většina hodin postrádala závěrečné zhodnocení ve vztahu ke stanovenému cíli.

Výkony žáků byly v průběhu výuky slovně hodnoceny. Kontrolou deníčků a žákovských knížek bylo zjištěno, že klasifikování známkami je přiměřené se zastoupením ústní i písemné formy zkoušení.

Střední a vyšší stupeň

I přes přípravu všech učitelů na výuku byly zaznamenány chyby v organizační struktuře některých vyučovacích hodin. Opakovanému učivu bylo věnováno příliš mnoho času, ne vždy se pak podařilo nové učivo důkladně procvičit. K utvrzení učiva většinou chybělo více názorných pomůcek. Shrnutí hodiny se závěrečným ukončením se dařilo jen ojediněle, zejména zkušeným učitelkám. Celkově převažovala práce frontální práce. Možnost diferencované výuky vzhledem ke znalostem jednotlivých žáků řešili učitelé pouze prací navíc pro žáky, kteří úkol splnili s předstihem. Individuální pomoc uplatňovali u žáků méně schopných. Organizační pokyny a formulace otázek vyučujících byly žákům srozumitelné.

Žáci byli motivováni zejména průběžným hodnocením výkonů a oceněním jejich snahy. Tato

pozitivní motivace však byla v přímém rozporu s mnohdy znevažující komunikací některých učitelů k problémovým žákům. Formální strážce řeči se učitelé věnovali jen ojediněle, mnohdy zapomínali na rozvoj komunikačních dovedností. Chování a jednání žáků v průběhu hospitací bylo dobré a vstřícné.

Kvalita výuky českého jazyka je celkově hodnocena jako průměrná. Výraznější nedostatky ve vyskytly ve vyšších ročnících, kde převažovala stereotypní frontální výuka bez použití názorných pomůcek.

Matematika

Rozvržení učiva v tematických plánech je z časového hlediska vhodné, vytváří vyučujícím dostatečný prostor k jeho řádnému procvičení a upevnění jak v průběhu roku, tak i v jeho závěru. Učební látka geometrie je probírána průběžně s učivem aritmetiky.

Zabezpečení předmětu učebnicemi je úplné a odpovídá požadavkům vzdělávacího programu školy. Pracovní sešity a pracovní listy nejsou žákům vydávány, vyučující z nich kopírují jen některé vybrané části. Při procvičování a opakování učiva využívají učitelé také vlastní texty s připraveným zadáním úkolů. Nedostatečně je škola vybavena např. tabulovým nářadím pro geometrii, různými soubory matematických cvičení, v nižších ročnících chybí pětková a desítková počítadla a demonstrační pomůcky určené k procvičování základních početních spojení. Odborná učebna výpočetní techniky je využívána v rámci nepovinného předmětu, výukové programy škola zatím nemá. V roce 1999 nebyly pro předmět zakoupeny žádné učební pomůcky.

Nižší stupeň

Organizace výuky předmětu odpovídala výukovým cílům. Učivo bylo podáváno věcně správně, pokyny učitelů byly orientovány na tyto cíle a vycházely ze schopností žáků. Výuka byla obsahově zaměřena především na ústní a písemné opakování aritmetického učiva. Žáci byli účelně motivováni zařazováním matematických rozvíček, vhodnou aktualizací učiva a využitím mezipředmětových vztahů s důrazem na regionální prvky. Motivující bylo vyvození nového učiva pomocí básně, aktivizační účinek mělo zadání a společné vyhodnocení problémové úlohy.

Základní matematické dovednosti byly upevňovány ústní i písemnou formou. Ke kladům zhlédnutých hodin patřilo užití průběžného i srovnávacího opakování, netradiční vyvození číselné řady se zapojením prvků pohybové výchovy, individuální přístup k žákům umocněný diferenciací zadávaných úkolů.

Negativem bylo ojedinělé používání metod a forem práce neadekvátních věku žáků a probíranému učivu, kladení obrácených otázek a tolerované psaní nestandardních číslic. Úroveň vědomostí a dovedností žáků byla vhodně hodnocena známkami a častou pochvalou. Četnost klasifikace je přiměřená.

Střední a vyšší stupeň

Učební činnosti byly v navštívených hodinách zaměřeny převážně na opakování a procvičování učiva. Práce s výukovými cíli nebyla vždy dobře zvládnuta. Všichni učitelé sice seznámili žáky s náplní vyučovací hodiny, na konci vyučování však často chybělo zhodnocení dosažené úrovně stanoveného učebního cíle jednotlivými žáky nebo třídou. Metody a formy práce byly adekvátní učivu i věkovým kategoriím žáků. Učitelé využívali především opakování vysvětlování, ústních a písemných cvičení. Nové učivo bylo žákům podáno názorným způsobem a vhodně prvotně upevněno a procvičeno. Všichni vyučující respektovali individuální pracovní tempo žáků. Pokyny pro samostatnou práci byly jasně stanoveny, její kontrola byla vyučujícími prováděna průběžně, byla spojována s účinnou pomocí slabším

žákům. Individuální přístup uplatňovali vyučující také diferencováním úkolů podle náročnosti i podle množství zadaných úloh. V naprosté většině vyučovacích hodin se učitelé zaměřovali na rozvoj úsudku a logického myšlení žáků pravidelným řešením slovních úloh. Někteří vyučující při opakování a procvičování učební látky nevěnovali dostatečnou pozornost všem základním matematickým operacím a soustřeďovali se jen na menší úsek probraného učiva. Z hlediska efektivnosti využití času k učebním činnostem byly ve sledovaných hodinách zjištěny značné rozdíly. V některých pracovala aktivně jen malá část žáků, ostatní pasivně opisovali úlohy řešené na tabuli.

Motivace žáků v úvodu vyučovacích hodin byla postavena na sdělení výukového cíle, většina z učitelů vhodně zařazovala také krátkou soutěž. Aktualizaci učiva, praktickému využití matematických znalostí a mezipředmětových vztahů věnovala pozornost jen malá část vyučujících. Průběžné slovní hodnocení práce žáků bylo většinou nevýrazné a málo motivující. Ojedinelá klasifikace byla přiměřená a řádně zdůvodněná.

Kvalita výuky matematiky je hodnocena jako průměrná. Rezervy jsou především v aktualizaci učiva, výraznější motivaci žáků a efektivnějším využití učebního času ve vyšších ročnících.

Pracovní vyučování

Výběr doporučených praktických činností a jejich začlenění do tematických plánů jsou provedeny v souladu s učebními osnovami i s ohledem na materiální a prostorové podmínky školy. Vzhledem k rozsáhlosti školního pozemku a dobrému zabezpečení pro pěstitelské práce je podíl této složky pracovního vyučování ve škole vhodně posílen.

Prostorové podmínky umožňují realizovat všechny tři složky pracovního vyučování bez omezení. Pro výuku dílenských prací slouží dvě školní dílny s odpovídajícím počtem pracovních míst, cvičná kuchyň a poměrně rozsáhlý školní pozemek s dostatkem pracovního nářadí. Poměrně velmi dobře je škola vybavena metodickým materiálem a náměty pro práce v domácnosti, méně již pro dílenské práce.

Předmět je vyučován v přiměřených blocích, počty žáků ve skupinách nepřekračují maximální počty stanovené právní normou. Přestávky mezi jednotlivými vyučovacími hodinami byly vyučujícími dodržovány. Z hlediska tempa výuky nebo nepřiměřených nároků na žáky nebyly zjištěny nedostatky. Zařazení předmětu do rozvrhu hodin je z hlediska psychohygienických požadavků nevhodné. V 5. - 9. ročníku je vyučován vždy ve dvou po sobě následujících dnech (stejně tak i tělesná výchova), čímž není respektována zásada střídání předmětů méně náročných na psychiku s předměty vyžadujícími větší psychickou námahu v průběhu celého týdne.

Práce v domácnosti

Vybavení cvičné kuchyně hodnotí ČŠI jako nadstandardní. Žákyně mají možnost se seznámit s celou škálou moderních technických přístrojů. Pro praktická cvičení v rámci tematického celku - Péče o dítě však některé potřeby ve vybavení školy chybí.

Velmi dobrý průběh měly hodiny tematického celku - Výživa a příprava pokrmů. Všechny učitelky přistupovaly k těmto hodinám po důkladné přípravě. Pracovní postup žákyním řádně vysvětlily a podpořily nakopírovanými texty. Pro větší názornost používaly odbornou literaturu (různé kuchyňské knihy a receptáře). Důraz byl kladen zejména na možnosti praktického využití získaných vědomostí a návyků. Přínosem těchto hodin bylo také sledování mezipředmětových vztahů (matematika a přírodopis). Pokyny k práci byly stručné a srozumitelné. Příprava ke stolování i samostatné stolování bylo součástí výuky. Většina učitelek citlivě připomínala žákyním některé nevhodné návyky při stolování a při úklidu

pracovního prostředí, sledovala a korigovala jejich pracovní návyky. Jednotlivé výkony učitelky srovnávaly a hodnotily. Sešity pro tento předmět nejsou ve škole zavedeny.

Žákyně byly vhodně motivovány zejména využitím vlastních znalostí a zkušeností.

V těchto sledovaných hodinách vytvářely učitelky příznivé pracovní prostředí, vzájemná komunikace byla dobrá. Také žákyně projevovaly zájem o výuku a aktivně se jí zúčastňovaly.

Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že praktické činnosti pro dívky nejsou realizovány v celém rozsahu dle doporučení učebních osnov (výuka v šití na stroji).

Dílenské práce

Ve vybavení školních dílen chybí ruční vrtačky, některé druhy nástrojů nejsou k dispozici v dostatečném množství pro obě dílny (kombinované kleště, pilníky, nůžky na plech, svěrky), nebo jsou již opotřebované a je nutno je vyměnit (pilky na dřevo, úhelníky). Nedostatečně jsou dílenské práce zabezpečeny dřevem a vhodným kovovým materiálem (např. slabší plech). Uvedené skutečnosti omezují vyučující ve výběru některých praktických činností, doporučených učebními osnovami. Strojní vybavení pro přípravu polotovarů je na nadstandardní úrovni.

Metody a formy práce odpovídaly charakteru předmětu a věkovým zvláštnostem žáků. Těžiště vyučovacích jednotek bylo v praktických činnostech. Volba výrobků však neodpovídala vždy vytvářeným a procvičovaným dovednostem. Vhodně byly uplatňovány mezipředmětové vztahy především s matematikou a rýsováním. Všichni učitelé volili samostatnou individuální práci žáků se společným námětem. Diferenciace úkolů podle náročnosti výrobku nebylo využíváno. Rozdílné schopnosti jednotlivých žáků řešili učitelé častěji a větší pomocí méně zručným. Ve vedení žáků uplatňovali průběžnou kontrolu a individuální instruktáž. Méně pozornosti bylo věnováno vedení žáků k udržování pořádku na pracovních stolech, ojediněle se vyskytly nedostatky v organizaci práce, technické dokumentaci i určitá benevolence k nesprávným pracovním návykům žáků při řezání, upínání a orýsování materiálu.

Sledované vyučovací hodiny, které probíhaly na školním pozemku (příprava půdy ve skleníku, ošetřování trávníků), byly po stránce organizace práce řádně připraveny a vedeny.

Ke vzbuzení zájmu žáků využívali učitelé vzorových výrobků a jejich praktické použitelnosti. Hodnocení výsledků práce bylo většinou slovní, vždy pozitivní, vyučující dokázali ocenit úsilí žáků. V závěru vyučovacího bloku se zaměřovali na adresné slovní hodnocení přístupu žáků a zvládnutí stanoveného cíle.

Ve všech sledovaných hodinách pracovali žáci se zájmem, prokazovali většinou samostatnost, nespolupracující chování se nevyskytlo.

Kvalita výuky pracovního vyučování je hodnocena jako průměrná. Rezervy jsou především v materiálním zabezpečení dílenských prací, které podstatně ovlivňuje výběr praktických činností a celkovou úroveň této složky pracovního vyučování.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako průměrná. Citelně slabá místa jsou u některých vyučujících v komunikaci a interakci s žáky, poměrně značné rozdíly byly zjištěny v úrovni metodické práce učitelů. V tomto směru chybí řízená vzájemná výměna zkušeností. Efektivní metody práce deklarované v koncepci školy byly zaznamenány jen ojediněle.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce rozvoje školy je zpracována na období let 1997 - 2000. Její dílčí zhodnocení bylo ředitelkou školy provedeno na konci školního roku 1998/1999. Pozitivně byla vyzdvížena především práce v nepovinných předmětech, školou organizované ozdravné pobyty žáků, besedy s protidrogovou a sexuální tematikou, prezentace školy na veřejnosti a zvyšování estetického prostředí školy. Kriticky byla zhodnocena i některá negativa. Přes důsledné sledování docházky žáků se nedaří snižovat jejich vysokou absenci, vážně spolupráce s rodiči. Převládá výuka pomocí osvědčených metod a forem práce, jen v menší míře jsou zařazovány nové výukové postupy. Nedaří se také doplňovat pedagogický sbor mladými učiteli s odpovídajícím vzděláním. Konstatovány jsou značné finanční problémy v zajišťování údržby, oprav a provozu školy. Závěry se v mnoha směrech shodují se zjištěními ČŠI.

Roční plán práce na školní rok 1999/2000 vychází z provedené analýzy koncepce. Jednotlivé úkoly jsou termínovány a je určena odpovědnost za jejich uskutečnění. Na některá zjištěná negativa však plán dostatečně nereaguje. Např. vzhledem k převažujícím tradičním způsobům výuky nejsou stanoveny podrobnější úkoly metodickým orgánům, v tomto směru chybí i stanovení úkolů pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu, provedená úprava je v souladu s učebními dokumenty, vyhovuje potřebám žáků a odpovídá podmínkám školy (viz společná zjištění).

Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou hodnoceny vzhledem k velikosti a podmínkám školy jako průměrné.

Organizování

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je stanovena organizačním řádem školy, který podrobně vymezuje pravidla provozu, povinnosti žáků, pedagogických pracovníků i ostatních zaměstnanců školy. Neřeší však problematiku odloučených pracovišť. V souladu s počtem tříd jmenovala ředitelka školy dva zástupce ředitele, a to pro úsek pedagogické práce a úsek provozně ekonomický a personální (PEP). V pracovních náplních jim jasně stanovila jejich pravomoci a odpovědnost.

Poradními orgány ředitelky školy jsou pedagogická rada, metodická sdružení (MS) a rozšířené vedení školy, v oblasti řešení negativních jevů výchovná komise školy a výchovná poradkyně.

Metodická sdružení jsou zřízena samostatně pro vyučující jednotlivých stupňů zvláště školy a samostatně pro učitele pomocné školy. Jejich činnost koordinuje pověřený pedagog. Z plánů i ze zápisů z jednání jednotlivých MS je patrné, že nenaplnují své hlavní poslání - zvyšování metodické úrovně výuky v jednotlivých předmětech. Jejich činnost je orientována spíše na organizování školních a mimoškolních akcí než na vzájemnou výměnu zkušeností z vlastní práce a na metodiku výuky.

Informační systém školy je funkční. Pracovníkům jsou informace předávány na jednáních pedagogické rady a metodického sdružení, na provozních poradách a při osobním kontaktu s vedením školy. Centrem informací pro učitele je sborovna v hlavní budově. Podněty a připomínky pracovníků k chodu školy jsou jejím vedením akceptovány. Důvěrné informace jsou zabezpečeny před zneužitím.

Rodiče jsou informováni o školní práci svých dětí tradičním způsobem – deníčky, žákovskými knížkami a prostřednictvím osobního nebo telefonického kontaktu. V závažnějších případech jsou zváni k jednání do školy. Možnost získat informace o prospěchu a chování svých dětí na

třídních schůzkách je rodiči málo využívána. Namátkovou kontrolou deníčků nižšího stupně bylo zjištěno komunikování učitelek směrem k rodičům příkazovou a zákazovou formou.

K prezentaci práce školy na veřejnosti je využíváno článků v tisku, kabelové i celoplošné televize. Mimořádných úspěchů dosahují žáci především ve sportovních soutěžích.

Rada školy ani sdružení rodičů při škole nepracuje. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999 má velmi dobrou výpovědní i analytickou hodnotu.

Organizace vyučování je zajištěna v souladu s platnými právními normami (vyhláška MŠMT ČR č.127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách a vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších úprav). Z hlediska organizace provozu školy a jejího řízení je však nevhodná nepřítomnost celého vedení školy na pracovišti pravidelně jeden den v týdnu (třísemestrové studium). Zastupováním je pověřena výchovná poradkyně, která však v tento den plní přímou vyučovací povinnost v rozsahu sedmi vyučovacích hodin. Nepřítomnost vedení školy nepříznivě ovlivňuje také sestavení rozvrhu hodin ve škole.

Kvalita organizování školy je hodnocena celkově jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení je ztíženo existencí odloučených pracovišť, což značně omezuje osobní styk vedení školy se všemi pedagogickými pracovníky. Z tohoto důvodu je ve větší míře využíváno regulativů, především pak organizačního řádu školy. Zásadní úkoly organizačního charakteru jsou projednávány na pravidelných schůzích pedagogické rady a aktuálních pracovních poradách. Z kontrol, které jsou prováděny mimo přímou účast ve výuce, jsou vyvozovány závěry, ředitelkou školy uložené úkoly aktuálně reagují na získané informace. Vhodným prostředkem ve vedení pracovníků jsou i týdenní plány činnosti školy. Operativní řízení je v tomto směru funkční.

Po stránce metodické jsou však ve vedení učitelů rezervy. Vzhledem k uskutečňované náplni metodického sdružení je vedení pedagogických pracovníků školy v tomto směru málo účinné.

Aktivita a tvořivost vyučujících se projevuje především v přípravě školních a mimoškolních akcí pro žáky, kterými se jim škola snaží vytvořit podnětější prostředí, předcházet primárně negativním jevům a umožnit jim účast na kulturních a sportovních akcích, pro mnohé v rámci rodinného prostředí nedosažitelných. Uplatňuje se také v přípravě různých zadání a textů pro samostatnou práci žáků, ve zhotovování jednoduchých pomůcek, vývěsek a přehledů ke zvýšení názornosti výuky, v estetické úpravě a výzdobě učeben i prostředí školy.

Při přidělování vyučovacích předmětů a pověřování úkolů vychází ředitelka školy ze zájmu vyučujících, zohledňuje jejich dispozice, využívá předmětové odbornosti (specializace) vyučujících.

V tomto školním roce zahájila ředitelka školy i oba zástupci studium managementu pro vedoucí pracovníky (finančně hrazeno z prostředků školy). Svou odbornost si dálkovým studiem z vlastních prostředků zvyšují dva učitelé. Dle zájmu se vyučující účastní vzdělávacích akcí z nabídky IVS Technik Přerov. Účast na těchto akcích je vyučujícím umožněna, využívána je pouze sporadicky.

Vnitřní personální a mzdový předpis byl projednán se všemi pedagogickými pracovníky školy. Kriteria pro přidělování nenárokových složek platu jsou stanovena. Nediferencované stanovení zvláštního příplatku nemá motivační charakter.

Systém, rozsah a efektivnost vedení pracovníků hodnotí ČŠI jako průměrné, rezervy jsou v oblasti metodického vedení učitelů.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti zahrnuje všechny podstatné oblasti práce školy. Vymezuje prioritní úkoly ve výchovně-vzdělávací práci, na úseku hospodaření, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO). Kontrolní pravomoc je delegována i na pracovníky odpovídající za svěřené úseky (vedoucí metodických sdružení, výchovného poradce, preventistu BOZP a PO, vedoucí vychovatelku, správce kabinetů apod.). V rámci kontroly výchovně-vzdělávacího procesu je hodnocena pedagogická dokumentace, plnění povinností vyučujících vyplývajících z vnitřního řádu školy, práce třídních učitelů. Prospěch, chování a absence žáků jsou ředitelkou školy důsledně sledovány, v tomto směru je pracováno se statistickými údaji, využíváno je také srovnávací analýzy. Vyhodnocovány jsou prověrky učiva z matematiky a českého jazyka. O těchto zjištěních jsou vedeny stručné písemné záznamy. Získané informace jsou využívány k operativnímu řízení školy. Kontrola práce metodického sdružení je ředitelkou školy realizována, navržená doporučení směřují ke zkvalitnění jeho práce.

Hospitační činnost je zaměřena na plnění učebních osnov, podmínky a průběh výuky, na způsob interakce vyučujících a žáků, prostředí třídy apod. Z hlediska potřeb kontroly úrovně vzdělávací práce a z hlediska objektivního hodnocení kvality práce jednotlivých učitelů není hospitační činnost vedení školy zcela dostačující. Provádění hospitační činnosti je spíše nepravidelné a jejich četnost je poměrně nízká. Jeden ze zástupců ředitelky hospitační činnosti vůbec neprovádí, přestože ji má stanovenou v pracovní náplni. Rezervy jsou v další práci se získanými poznatky z této kontrolní činnosti, v jejich zobecnění a využití při zkvalitňování výuky. Závěry z hospitační činnosti jsou projednávány pouze individuálně s vyučujícími, písemné záznamy z hospitační činnosti se omezují jen na obecná konstatování, neobsahují většinou konkrétní doporučení.

S výjimkou přímé účasti ve výuce je kontrolní činnost na jednotlivých úsecích prováděna pravidelně, její výsledky jsou analyzovány. Zavedený systém kontrolní činnosti není plně funkční. Celkově je jeho úroveň hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výše uvedených zjištění je kvalita řízení celkově hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Výuka probíhá podle těchto ministerstvem školství schválených vzdělávacích programů:

Pomocná škola

Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy
čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997

Zvláštní škola

Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22 s platností od 1. září 1997

- Vysoká absence žáků ztěžuje systematickou práci vyučujících a negativně působí na její výsledky. Dle údajů z Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 1998/1999 připadá v průměru na jednoho žáka 1. - 5. ročníku zvláštní a pomocné školy 157 zameškaných

hodin (přibližně 7 týdnů), v 6. - 9. ročníku zvláštní školy 217 zameškaných hodin (přibližně 8 týdnů) za školní rok.

- Velmi důsledně jsou řešeny negativní projevy žáků školy. V tomto směru je využíváno výchovné komise školy, spolupráce s institucemi (policie, pedagogicko-psychologická poradna, orgány péče o dítě) a jednání s rodiči žáků. Vedení školy dbá na jednotný přístup všech vyučujících k této problematice.
- Nabídka na přestup žáků ze zvláštní školy do základní školy nebyla zákonnými zástupci žáků využita.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR čj. 34 844/98-21, o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 21. října 1999,
- podkladová inspekční dokumentace,
- učební dokumenty zvláštní školy, tematické plány učiva matematiky, českého jazyka a pracovního vyučování,
- povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů (rozvrh hodin, třídní knihy I. A, B, II. A, B, III. B, IV. A, B, C, V. A, B, C, VI. A, B, C, VII. A, B, C, VIII. B, C, a IX. A, B třídy, záznamy ze schůzí pedagogické rady za školní rok 1998/1999 a 1999/2000, vnitřní řád školy),
- koncepce rozvoje školy na období 1997-2000, roční plán práce ředitelky školy na školní rok 1999/2000 s přílohami,
- organizační řád a schéma, pracovní náplně zástupců ředitelky,
- plán práce metodického sdružení a zápisy z porad,
- plán kontrolní činnosti ve školním roce 1999/2000, hospitační záznamy za školní rok 1999/2000,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999,
- zpráva o hospodaření školy za rok 1999,
- žákovské knížky a sešity žáků výše uvedených tříd (namátkově),
- personální dokumentace učitelů hodnocených předmětů,
- přehled pomůcek do matematiky, českého jazyka a pracovního vyučování, přírůstkové seznamy těchto předmětů.

ZÁVĚR

Materiální podmínky výuky jsou i přes řadu pozitivních změn a velký podíl práce vedení školy a vyučujících na odstraňování škod stále nepříznivě ovlivněny povodní, kterou byla škola postižena v roce 1997.

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti učitelů dochází ke zhoršování personálních podmínek školy.

Kvalita vzdělávání má rozdílnou, celkově průměrnou úroveň, negativně je ovlivněna vysokou absencí žáků. Rezervy jsou v metodické práci vyučujících.

Řízení školy je značně ztíženo existencí odloučených pracovišť. V plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a v kontrolní činnosti byly zjištěny dílčí nedostatky.

S přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem je škola celkově hodnocena jako průměrná, s pozitivy a negativy v rovnováze.

Vzhledem k tomu, že ve vybavení školy některými učebními pomůckami jsou rezervy a inspekce považuje financování této oblasti za prioritní, je čerpání poměrně vysoké finanční částky z rozpočtu školy na další vzdělávání jejího celého vedení hodnoceno jako neefektivní.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Chromeček v. r.
Členové týmu	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rudolfa Kukulová v. r.
	Mgr. Blahoslav Melhuba	Blahoslav Melhuba v. r.

V Olomouci dne 24. března 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. březen 2000

Razítko

Mgr. Olga Široká

Olga Široká v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Přerov Bří Hovůrkových 17, 751 52 Přerov	2000-04-21	132 219/00
Zřizovatel: dtto	dtto	dtto

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2000-04-12	130 42/00	Připomínky doručeny.